

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
Peter.kalliopuro@regeringskansliet.se

Trafikverkets remissyttrande gällande Transportstyrelsens rapport "Förares användning av kommunikationsutrustning under färd"

Yttrande

Utredningen beskriver väl det komplexa problemet med ouppmärksamhet/distraktion i samband med användning av kommunikationsutrustning i vägtrafiken. Ett flertal av de åtgärdsförslag som presenteras i utredningen har även funnits med i tidigare utredningar i denna fråga. Det gäller framförallt de åtgärder som hanterar teknikutveckling, informations- och utbildningsinsatser, kunskapsutveckling vad gäller olyckor och djupstudier samt polisiär och rättslig tillämpning.

Trafikverket delar Transportstyrelsens bedömning om att det på lång sikt är teknikutvecklingen, förbättringar av infrastrukturen samt information som minskar risken med användning av kommunikationsutrustning under färd. Säker vägutformning och moderna bilar har goda möjligheter att minska risken för allvarliga skador och dödsfall kopplat till distraktion och bruk av mobiltelefoner. Det är därför viktigt att påskynda införandet av väl utformade säkerhetssystem i nya bilar. Av särskild betydelse är system som automatiskt bromsar fordonen i nödsituationer och system som hjälper förare att hålla sig inom sitt körfält.

Förslag till regeländring

Trafikverket bedömer att den föreslagna regeländringen kan ha vissa positiva effekter, men att den totala effekten på trafiksäkerheten är mycket osäker.

Rapporten belyser att det inte finns något riktigt vetenskapligt stöd för att ett förbud mot handhållen mobiltelefon skulle minska antalet allvarliga trafikolyckor. Trots att den nuvarande bestämmelsen finns kvar, om att *all* hantering av kommunikationsutrustning som kan påverka trafiksäkerheten menligt är förbjuden, så finns det risk att tillägget om handhållen telefon styr fokus åt fel håll. Trafikverket ser en risk att textning/internetanvändning uppfattas som tillåtet om bara mobilen sitter i hållare eller ligger på t.ex. sätet. Mot bakgrund av att allt mer användande av kommunikationsutrustning går emot hantering av text och internetfunktioner, och att denna utrustning kommer att bli alltmer integrerad i fordonet, är det olyckligt om en justerad lagstiftning inte inkluderar denna aspekt.

Rättstillämpning och övervakning

Trafikverket vill liksom Transportstyrelsen belysa behovet av övervakning om en lagstiftning skall få ökad effekt. Detta skulle kunna motivera ett förtydligande av lagstiftningen som i sin tur skulle förenkla övervakning av viss specifik kommunikationsutrustning (mobiltelefon i detta fall). Eftersom kunskapsläget är otillfredsställande vad gäller risker med att använda mobiltelefon är det viktigt att skärpt lagstiftning på området inte innebär att resurser tas från andra riskområden där effektsambanden är tydligt fastställda, såsom hastighetsöverträdelser och rattfylleri.

Information till allmänheten

En skärpning av lagtexten som med större tydlighet än idag innebär ett förbud mot handhållen telefoni skulle kunna utgöra ett viktigt signalvärde till allmänheten. I Transportstyrelsen rapport redovisas en enkätstudie som genomförts av VTI. I studien svarade uppemot 40 procent av yngre förare (18-30 år) att de inte alls eller nästan inte alls kände till nuvarande förordning. En sådan regelförändring skulle dessutom innebära en harmonisering med de krav som finns i Wienkonventionen avseende mobiltelefonanvändning i samband med bilkörning.

Trafikverket delar Transportstyrelsen resonemang om vikten av fortsatt information för att stödja trafiksäker användning av mobiltelefon, inte minst vid en lagändring. I rapporten ställer Transportstyrelsen sig frågande till om ett sådant arbete ligger inom Trafikverkets nya roll med att leda övergripande samverkan. Trafikverket har inte tolkat vårt uppdrag som att vi ska vara ansvariga för generell trafiksäkerhetsinformation till trafikanter av kampanjkaraktär. Sådana insatser måste tilldelas Trafikverket genom särskilda uppdrag.

Olycksutredning

Trafikverkets djupstudier skulle kunna vara en möjlighet att försöka följa i vilken omfattning mobiltelefon använts i samband med en dödsolycka. Det är dock mycket svårt att med säkerhet avgöra i vilken utsträckning distraction genom telefonanvändande bidragit. För att få så bra fakta som möjligt för att genomföra aggregerade analyser krävs dock att man regelmässigt inhämtar samtalsloggar om eventuellt pågående samtal eller annan mobiltrafik. Dagens lagstiftning innebär att det krävs fängelse minst två år för att polisen skall kunna få tillgång till sådana uppgifter. Ändrad lagstiftning skulle därmed vara nödvändig för mer systematisk uppföljning.

Körkortsingripande tung trafik

Under rubriken Tyngre fordon kan man läsa om den hänsyn som tas till yrkesförarens särskilda livssituation i samband med körkortsåterkallande till följd av ett trafikbrott. Denna positiva särbehandling av förare av tyngre fordon kan få till följd att säkerheten på sikt urholkas för denna yrkeskategori. I detta fall bör Transportstyrelsens regelverk om körkortsingripande ses över för att säkerställa att förare av tyngre fordon inte systematiskt och återkommande utnyttjar möjligheten att "man ser mellan fingrarna" på ett trafikfarligt beteende, som exempelvis att använda mobiltelefonen under körning.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det inte finns någon enskild åtgärd som leder till en lösning på det säkerhetsproblemet som avser förarens användning av mobiltelefoner under färd, utan en synergi av åtgärder bör tillämpas. Detta framgår även tydligt av utredningens diskussion.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lena Erixon. Föredragande har varit Magnus Lindholm och Ruggero Ceci, Trafiksäkerhetsenheten. I den slutliga handläggningen har Maria Krafft måldirektör deltagit. Samråd har skett med Stefan Engdahl, chef för verksamhetsområde Planering, samt Marie Hagberg, chef för avdelning Transportkvalitet.

Lena Erixon
Generaldirektör